

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra slovanských jazyků a literatur
Oddělení českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Komunikace maminek na internetu

(specifika "mluvy" maminek malých dětí z lingvistického hlediska)

Vypracovala: Tereza Ašková
Vedoucí práce: Mgr. Michaela Křivancová, Ph.D.

České Budějovice 2015

Poděkování

Chtěla bych na tomto místě poděkovat mé vedoucí bakalářské práce Mgr. Michaele Křivancové, Ph.D. za její pomoc, odborné vedení, cenné rady a vstřícnost, které mi poskytla v době, kdy jsem zpracovávala dané téma.

Dále mé díky patří celé mé rodině a blízkým, kteří mi vždy pomáhali a podporovali mě po celou dobu mého studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma „*Komunikace maminek na internetu*“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí práce a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikační práce Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 24. 4. 2015

.....

Tereza Ašková

Anotace

Tato bakalářská práce je zaměřena na sběr specifických výrazů a jazykových prostředků, které užívají matky v internetových diskusích. Bakalářská práce si klade za cíl vytvořit jakýsi slovník mateřského vyjadřování na internetu a upozornit i na další specifika mluvy matek. V první části práce jsou nastíněna teoretická východiska k práci a také problematika slangu obecně. Praktická část je založena na sběru dat z různých internetových portálů a jejich následném utřídění do tematických oblastí, které sledují chronologický vývoj plodu a posléze malého dítěte. Příloha zahrnuje seznam emotikonů a rozšířený seznam zkratk užívaných v mateřských diskusích, které jsou převzaty z těhotenské průkazky.

Klíčová slova: Komunikace, Komunikace na internetu, Slang, Mateřský slang

Abstract

This bachelor thesis is focused on the collection of specific expressions and linguistic styles which are used by mothers on Internet forums. The bachelor thesis aims to create a kind of dictionary of maternal expressions on the Internet and also draw attention to other specifics of a mother's speech. The first part of this work outlines the theoretical basis for the work and also the issue of slang in general. The practical part is based on data collected from various Internet portals and then categorized into thematic areas which follow the chronological development of the foetus and then a small child. The appendix includes a list of emoticons and an expanded list of abbreviations used in maternal debates, which are taken from a pregnancy card.

Keywords: Communication, Communication on the Internet, Slang, Maternal slang

Obsah

1	Úvod	7
2	Teoretická část	8
2.1	Komunikace.....	8
2.1.1	Lidská komunikace.....	8
2.1.2	Mluvenost a psanost - charakteristické rysy.....	10
2.1.3	Význam internetové komunikace a její výhody či nevýhody.....	12
2.1.4	Netiketa.....	17
2.2	Slang.....	19
2.2.1	Slangové slovníky a příručky o slangu.....	19
2.2.2	Mateřské vyjadřování v odborných článcích, na internetu a v televizi	21
3	Praktická část	23
3.1	Slangové výrazy a jazykové obměny slov v mluvě maminek.....	23
3.1.1	O počtetí.....	24
3.1.2	O těhotenství.....	26
3.1.3	O porodu.....	28
3.1.4	O kojení a výživě.....	29
3.1.5	O denním režimu dětí.....	30
3.1.6	O nemocech dětí.....	32
3.2	Specifické rysy mluvy maminek.....	33
3.3	Nejčastěji navštěvované webové stránky.....	37
4	Závěr	40
5	Seznam použitých pramenů	41
5.1	Literatura.....	41
5.2	Internetové zdroje.....	44

6	Přílohy	47
6.1	Příloha č. 1.....	47
6.2	Příloha č. 2.....	49
7	Seznam obrázků	53
8	Seznam příloh	54

1 Úvod

Maminky jsou specifickým okruhem lidí, možno říci komunitou, a proto si vytvořily svůj vlastní styl vyjadřování a určité ojedinělé a zvláštní výrazy pro označení skutečností bezprostředně se dotýkajících jejich života.

V posledních letech se do popředí dostala hlavně komunikace písemná, jelikož maminky navštěvují jisté internetové debaty, kde si mezi sebou sdělují informace týkající se průběhu otěhotnění, těhotenství i mateřství. Dříve se maminky o těchto záležitostech bavily pouze v parku na lavičkách či v gynekologických čekárnách, ale dnes se tyto rozhovory uskutečňují také na webových stránkách různých debatních fór. Proto by se dalo říci, že komunikace maminek na internetu zažívá velký boom.

Má práce by mohla být přínosná pro oblast lexikologie, protože se zaměřuje na slovní zásobu a její rozšiřování. Není opomenuta ani struktura slov, takže se bude má práce zabývat i morfologií. Jednou z nejdůležitějších částí mé práce bude slangový slovník mateřského vyjadřování, který bude hlavním výstupem zpracování materiálů.

Maminky jsou v rámci této práce považovány za určitou skupinu, jejíž mluva je sledována. Internetová fóra navštěvují i tatínkové, babičky, tety či sourozenci a mnoho dalších, kteří se zde také mohou vyjadřovat ke všem tématům. Mluva těchto účastníků diskusí do práce zahrnuta není.

Přístup k internetu je v současnosti samozřejmostí. Pokud není internetová přípojka v domácnosti, je k dispozici v knihovnách či internetových kavárnách. Lidé se mohou připojit k internetu také ve svých zaměstnáních.

České webové stránky debatních fór, které byly základním zdrojem práce, nejsou hojně rozšířeny pouze po České republice, ale mají k nim přístup i slovenské občanky a i ty občas přispívají svými dotazy a komentáři. Jejich příspěvky v debatách nejsou v práci zohledněny.

2 Teoretická část

2.1 Komunikace

2.1.1 Lidská komunikace

Komunikace je základem existence. Bez ní by nebylo možné ve světě přežít, nese v sobě totiž základní genetickou výbavu a ta dává lidem základní prostředky pro přežití. Umožňuje jim splynout s okolím, a tím být ve střehu proti jakémukoli potencionálnímu nebezpečí (Tegze, 2003).

K dorozumívání a mezilidské komunikaci slouží *jazyk*. Ten má základní *funkci dorozumívací*, jinak řečeno *komunikační*. Cílem každého jazyka je přenést nějaké sdělení (Čechová, Krčmová, Minařová 2008).

Pro každého člověka je velmi důležité komunikovat a dorozumívat se s ostatními lidmi. Počátky lidských dějin se také pojí s nutností předávat si vzájemně informace mezi sebou. A i v tomto případě byla nutná rychlost a přesnost. Získávání a výměna informací má v životě člověka zásadní význam.

Ten, kdo se účastní komunikace, je ve stejný čas *mluvčím*, ale zároveň i *příjemcem* neboli *posluchačem* daného tématu. Účastníci komunikace svá sdělení jednak přijímají, jednak vysílají, a to jedním nebo více smyslovými orgány (DeVito, 2001).

Čechová, Krčmová, Minařová (2008) diferencují pojmy komunikátu odlišněji. Mluvčí či pisatel je nazývá *autorem* či *produktorem* a posluchače či čtenáře označují za *adresáta* či *receptora*.

Komunikace je sdělení, které má více forem. Rozlišuje se proto komunikace *verbální* (ústní; slovní, sem patří i tzv. nejazykové zvuky, jako jsou smích, zívání, mručení apod.) a *neverbální* (beze slov; sem patří např. gesta, mimika, typ našeho oblečení, výraz naší tváře, pohledy apod.). Tím vším a mnohým dalším je možné vyjádřit jisté sdělení (Janoušek, 1984).

Nezáleží jen na formách komunikace, důležité jsou i různorodé komunikační prostředky. To, jaký prostředek je ke komunikaci zvolen, závisí na nejrůznějších situacích, ve kterých je možné se ocitnout. Někdy není možnost osobního rozhovoru,

jindy je zase potřeba sdělit zprávu co nejrychleji. Pro výběr toho či onoho komunikačního prostředku se lidé rozhodují i v závislosti na dosavadních zkušenostech. Zvolen může být *přímý kontakt* (rozhovor mezi „čtyřma očima“) či *kontakt nepřímý* (dopis, psaný vzkaz; zprostředkovaný kontakt - např. telefonický rozhovor).

Současný svět nabízí i jiné moderní způsoby komunikace, kdy se nabízí využití faxu, počítačové sítě (např. e-mail), prostřednictvím nichž se dá komunikovat např. se známými, spolupracovníky (často i o osobních věcech) či zanechání vzkazu na telefonním záznamníku apod. (Vymětal, 2008).

2.1.2 Mluvenost a psanost - charakteristické rysy

Mluvené slovo vtahuje všechny smysly daných posluchačů k tématu či projevu mluvčího, který tónem hlasu, gesty a samotnou řečí reaguje na každou situaci. Řeč také odlišuje jednoho člověka od druhého, a tím také odděluje lidi od zvířat. V psaném projevu mají všichni rovné podmínky připravit si své odpovědi a poukazuje stejně jako řeč na úroveň inteligence či vyjadřovací schopnosti daného jedince. To se odráží jak na stylizační, tak i na kompoziční úrovni (McLuhan, 1991).

Mezi psanou a mluvenou komunikací je značný rozdíl. Tatáž slova či tytéž fráze mohou vyznít v psané komunikaci naprosto jinak, než při ústním podání. Sdělená písemná informace může být pochopena každým jinak, a tudíž rozdílně od záměrů dané osoby, která zprávu sděluje.

Mluvená a psaná forma mají mezi sebou úzký vztah, na druhou stranu by se o nich dalo hovořit jako o dvou samostatných a velmi rozdílných formách projevu. Hoffmanová (1997) se nejdříve zaměřuje na rozdíly těchto dvou forem z hlediska dorozumívání. Uvádí tedy, že *mluvená řeč* jako taková se silně váže na přímý kontakt a vzájemné vztahy komunikujících a je podmíněna časem, danou situací a také velmi často danou činností, kterou účastníci komunikace právě provádějí. Oproti tomu v *psané komunikaci*, kde je zpětná vazba většinou velmi malá, osobní vztahy komunikantů nejsou příliš důležité a nezabývá se ani lokací či uspořádáním v čase.

Tvorba psaných projevů probíhá s větší *plánovitostí* a *přípraveností*, text je uspořádán a organizován. Projev mluvený s sebou přináší velkou dávku *spontánnosti* a *nepřípravenosti* a zejména dialogům chybí organizovanost, uspořádanost a jsou volně strukturované (Hoffmanová 1997). Mluvený projev je spjat s konkrétní situací, která také poskytuje více možností pro navazování kontaktů s adresátem. Vždy se tedy váže na situaci a každý projev komunikace může být více či méně zasažen emotivně či subjektivně (Čechová, Krčmová, Minařová 2008).

Psané texty bývají více *propracované*, pisatel má na jejich zpracování většinou více času, ale může jim chybět *konkrétnost*, *emocionalita* či *subjektivnost*. Projev mluvený je limitován časem, proto se může stát, že mluvčí nenalezne vhodný a správný výraz k danému tématu. V jeho projevu se pak mohou objevovat tzv. *vycpávková slova*, může dojít k nadměrnému užívání *neurčitých* či *neplnovýznamových výrazů*. Těmi

mohou být spojovací výrazy, ukazovací zájmena, citoslovce apod. (Hoffmanová 1997). Mluvené projevy uplatňují i *prostředky paralingvální*, které doprovázejí každý jazykový projev. Mezi ně se řadí *zvukové prostředky*. Mluvčí dané komunikace může libovolně měnit *tempo* svého projevu, *sílu* či *výšku hlasu* či může docílit zvýraznění komunikace *dynamičností* či *intonací* (Čechová, Krčmová, Minařová 2008). Psaný text se díky tomu, že může být předem promyšlen, vycpávkovým slovům vyhýbá a bývá více konkrétní. Na druhou stranu mluvě se přisuzuje větší míra *aktuálnosti* oproti psanému textu (Hoffmanová 1997). Prostředky gramatické nahrazují nepřítomnost zvukových prostředků v psaném textu. Mohou být využity různé barvy či druhy písma, či autoři mají možnost zvolit odlišné způsoby podtrhávání či rozličnou grafickou úpravu řádků (Čechová, Krčmová, Minařová 2008).

Elektronická komunikace je považována za psaný text a i zde je třeba si dát velký pozor na *slovosledné nedostatky*, které často nejsou považovány za tak závažné jako *hrubé chyby* v pravopise. Důsledkem např. chybného slovosledu může docházet k nepochopení. Čeština je jazyk slovosledně volný, nikoliv však libovolný. To znamená, že v určitých kontextech lze užít pouze jedno slovosledné uspořádání nikoli ho zaměnit za jinou variantu. Uhlířová (1987) se k této záležitosti vyjadřuje těmito slovy: „*Oblastí největších slovosledných změn je mluvená čeština ve všech svých útvarech. Odtamtud změny pronikají do psaného jazyka, v němž je ovšem slovosled mnohem více funkčně zatížen, protože musí převzít i funkci prostředků zvukových, intonačních.*“

Pro psaný text jsou charakteristická *rozsáhlá souvětí*, naproti tomu pro text mluvený jsou typičtější *kratší věty*, které jsou k sobě volně přirazeny. K hrubým chybám by v psaném textu nemělo docházet vůbec. Text by měl být psán ve *spisovném jazyce*, s výjimkou např. osobních dopisů či obyčejných vzkazů. Mluvený projev může být *nepisovný*, kdy se může jednat o *obecnou češtinu*, *slang* či *nářečí*. *Neverbální prvky* komunikace se mohou vyskytnout jen v mluveném projevu a psaný text je pochopitelně postrádá. (Hofmannová, 1991).

2.1.3 Význam internetové komunikace a její výhody či nevýhody

S příchodem počítačů a internetu nastala revoluce v oblasti mezilidských vztahů a vzájemné komunikace. Nejdříve se objevovaly spekulace, že by tyto moderní technologie mohly vést ke snížení lidské komunikace, ale postupem času se ukázalo, že je tomu právě naopak. Význam a využití elektronické komunikace velmi rychle roste. Vytvářejí se novější a lepší programy, které nabízejí spoustu možností využití.

To, že má téměř každý svou e-mailovou adresu, nikoho nepřekvapí. Lidé z celého světa si mezi sebou mohou dopisovat, zasílat si dokumenty, videa či fotky. E-mail běžně funguje i na pracovištích, jak mezi zaměstnanci, tak i mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci.

Vznikají ale i nové vymoženosti, jimiž jsou tzv. "virtuální komunity", kdy se lidé pomocí internetu mohou setkávat ve *virtuálním prostoru*. Jsou to jakési moderní debataní kluby, kde dochází k videokonferencím, které se vyvinuly z častěji užívaných e-mailových konferencí (Rybka, Malý, 2002).

Uživatelé, kteří by měli o tento druh komunikace zájem, mohou navštívit k tomu určené diskusní servery. Není k tomu potřeba žádného speciálního programu a každému jedinci, který by si on-line diskuse rád vyzkoušel, stačí pouze přístup k internetu. Na jím vybrané stránky se snadno zaregistruje, vybere si libovolné téma a může se pustit do virtuálních diskusí.

Elektronická komunikace s sebou jako každý fenomén přináší řadu výhod a nevýhod a je jen na uživateli, co dovede využít ke svému prospěchu a jak se dokáže bránit před možnými negativy.

Téměř každá elektronická komunikace je na rozdíl od té osobní uchovatelná, není-li uvažováno o tom, že by došlo k nahrání mluveného projevu. Rasistickým či sexistickým sdělením, jež mohou být v danou chvíli považována za velmi soukromá, by se proto měli účastníci komunikace vyhnout. Snadno mohou být použity proti jim samotným.

Internet nabízí velmi levnou a snadnou komunikaci. Jednou z největších výhod internetu je velká vzdálenost, kterou překonává mezi komunikanty. Ti tak mohou operovat z útulného domova, což však má v jistých směrech ne zcela pro všechny kladný efekt - být neustále „k dispozici“. Lidé tak mohou přijít o soukromí, které si mohou dopřát jen vypnutím počítačů nebo mobilních telefonů, což málokdo dělá (Rybka, Malý, 2002).

Obecně by se také dalo říci, že pomocí internetu je možné poznat celý svět z pohodlí domova. Internet je globálním systémem, který nabízí spoustu služeb a možností využití. Je proto možné navštívit webové stránky jakékoli země, díky možnosti okamžitého překladu stránky nejen do češtiny dochází k univerzálnímu dorozumění a jakési jednotě, kdy se lidé z celého světa mohou velmi snadno dorozumět mezi sebou.

Za jednu z velkých výhod elektronické komunikace by se dala označit možnost nalézt odpověď na téměř veškeré otázky internetového uživatele, anebo alespoň několik lidí zajímajících se o podobný fakt. Informace nalezené na internetu však vždy nemusí odpovídat skutečnosti, mohou daný problém zkreslit, či podat naprosto špatné vysvětlení. To může mít za následek špatnou informovanost o daném problému či faktu a způsobit problémy některým lidem.

Anonymita je výhodou, která se dá využít velmi snadno na internetu. Dovoluje každému uživateli ventilovat jakékoliv názory, připomínky, kritiku apod. V jiných případech je však pro někoho snazší vyjádřit svůj názor pomocí elektronické komunikace nepřímo, anebo využít zmiňované anonymity a přidat svůj názor či příspěvek s utajením identity, což však na druhou stranu může vést k falšování. Ač je anonymita v jistých případech velmi výhodná, dá se velmi snadno zneužít, např. ke shánění či prodeji nelegálního zboží.

Na internetu lze nalézt spoustu nelegálně fungujících stránek, na kterých není upozornění, že se právě jedná o ilegální stránku. Na těchto stránkách je možné narazit na prodej embargovaného zboží, pornografii, stáhnout si pirátské softwary či získat přístup k jakémukoliv nelegálnímu materiálu. Návštěva nelegálních stránek na internetu může být ale velmi rychle odhalena. Pohyby každého uživatele na internetu se dají snadno vypátrat.

Internet je médium relativně anonymní a velmi pohodlné, ale nesmí se zapomenout na *hackery*, kteří jsou schopni se tzv. „nabourat“ do cizího systému počítače a získat z něj velmi rychle a bez odhalení vlastní identity požadované informace a data. Výraz *hacker* je Říhou a Klaškou (2001) definován jako velmi schopný a zběhlý počítačový nadšenec, který nachází potěšení ze své velké znalosti činnosti systému, a to zejména počítačů a počítačových sítí. Dále se tento pojem váže k osobě označované za technologicky orientovaného aktivistu či podvodníka. Jedná se osobu, která se snaží získat tajně přístup k cizím databázím či programům a poté s nimi provádí mnohdy až kriminální činnost.

Další nevýhodou je závislost všeobecně na internetu a hlavně na elektronické komunikaci. Závislost na internetu není závislost, která by byla definována jako diagnóza. Může však doprovázet některé z psychických poruch. Pojem **IAD** (angl. *Internet Addiction Disorder*) se jeví jako možné pojmenování závislosti na internetu. Ztráta kontroly nad časem stráveným na internetu a neustálé navštěvování webových stránek jsou jasné impulsy značící závislost na internetu.

Ze závislostí na internetu je spojováno i gamblerství (hraní her, včetně hazardních, na internetu), kterému někteří mohou i propadnout. Někteří uživatelé poté zanedbávají i své nejbližší a tráví více času na počítači, než například s rodinou, či mohou mít problémy v zaměstnání (Hubinková a kolektiv, 2008).

Fóra či různé debaty neoperují s kamerovým propojením, a proto mohou mít uživatelé internetových komunikací občas značné problémy s vyjádřením emocí, jak kladných, tak záporných. Často pak dochází k naprosto mylnému pochopení dané zprávy. Některé zprávy mohou být chápány jako útočné, ač to tak adresát vůbec nezamýšlel. Uživatelé mohou použít pro vyjádření radosti, smutku, překvapení apod. *emotikon*, který je známější pod výrazem „smajlík“.

Emotikon je podobný akronymu (zkratkové slovo složené z počátečních hlásek nebo slabik více slov) a podobně jako jakýkoli akronym, tak i smajlík může mít pro nezasvěcené naprosto nepochopitelný význam.

Např. emotikon úsměv :-) či :o) je složen z:

- očí :
- nosu -/o
- a usmívající se pusy).

Základní emotikony jsou vykreslovány naležato, což je způsobeno zápisem znaků. Užívají se ke zpestření či zrychlení psané komunikace (SMS, e-mail, chat, fórum apod.) a vyjadřují se pomocí nich emoce, z čehož vychází samotný název tohoto znaku. Téměř většina elektronických komunikací nahradila používání klasických znakových emotikonů za sekvenci obrázků s odpovídajícím výrazem (obličej, barva atd.; viz Příloha č. 1).

Není přesně známo, kdy a kým byl první emotikon použit v elektronické komunikaci a kdo ho tedy vynalezl. Veselý obličej (viz Obrázek č. 1) byl navržen komerčním umělcem **Harveym Ballem** v roce 1963. Od té doby se stal univerzálním grafickým symbolem štěstí. Jeho žlutý odstín je asociován se slunečním jasem (Piercy, 2013).

Obrázek č. 1: Veselý obličej

[4]

V roce 1979 muž zvaný **Kevin Mackenzie** poprvé navrhl použití emotikonu v běžném textu. Na internetové nástěnce MSG¹ psal o použití pomlčky a závorky k vykreslení obličejce -). V té době jeho návrh však nebyl dobře přijat, ale později se stal více populární a užívání emotikonů je v dnešní době široce rozšířené (Anderson, 2005).

Za vynálezce je považován profesor a počítačový vědec **Scott Fahlman** z katedry počítačových věd na Univerzitě Carnegie Mellon v USA. Ten po svých výzkumech použil 19. září roku 1982 ve svém sdělení pro studenty první mračící se

¹ Jeden z internetových komunikačních portálů.

a smějící se emotikony (:-(; :-)), které měly být vkládány na konce e-mailů k určení pozitivního či negativního příspěvku do internetové diskuse, to znamená k vyjádření emocí, z čehož samotný název *emotikon* (angl. **emoticon**; emotion - česk. *emoce*, icon - česk. *ikona/obrázek*) vychází. Používání různých emotikonů se velmi rychle stalo běžným (Piercy, 2013).

Když mezi sebou lidé hovoří, během komunikace je možné sledovat např. porozumění, soucit, výsměch, uznání druhých apod. Občas stačí malý náznak očima a je možné pochopit, že se nehodí něco zmínit apod. Všechny tyto uvedené reakce elektronická komunikace postrádá. Proto zejména pro starší generaci je elektronická komunikace velmi neosobní a spíše ji upřednostňují mladí lidé před běžnou komunikací z očí do očí. Je možné snažit se vyjádřit emoce pomocí *emotikonů*, ale to může být leckdy velmi obtížné a příjemce často nedokáže dešifrovat všechny emoce dané osoby. I když je možné využít *emotikonu*, internetová komunikace může komplikovat vyjádření emocí a může dojít k nepřesnému pochopení zpráv.

2.1.4 Netiketa

Český výraz *netiketa* neboli pravidla slušného chování na internetu vychází z anglického slova *netiquette*. Slovo vzniklo jedním ze způsobů tvoření slov v anglickém jazyce, a to konkrétně procesem zvaným *blending* (smíchání), znamenající utváření nového slova pomocí dvou či více částí jiných slov (Plag, 2003). V tomto případě se jedná o slova *Internet* a *etiquette* (etiketa; původně z francouzského slova *étiquette*), kdy z obou slov byly použity jejich koncové části slov (*net*, *iquette*).

Mělo by být zřejmé, jak by se lidé měli chovat na internetu a že by neměli zneužívat internet k páchání trestných činů či být nezdvořilí. Existuje však několik zásad, na které by se nemělo zapomínat. Jednou ze základních zásad je jednoznačnost zprávy. Vyjadřování se bez dvojsmyslů, které by později mohly způsobit problémy, anebo naprosto mylné pochopení zprávy. Správný význam dané zprávy poté příjemce dokáže velmi snadno pochopit a to usnadňuje všeobecně jakoukoli komunikaci na internetu.

K nezdvořilosti může dojít, je-li přeposlána soukromá či snad intimní informace, která byla sdělena prostřednictvím internetu, a to bez souhlasu odesílatele. V těchto situacích může přezdívka, tzv. *nick* (z angl. *nickname*) chránit internetové uživatele před zjištěním přesného jména konkrétní osoby či jich samotných.

V rozporu s netiketou může na internetu docházet k záměrnému napadání, urážení či zneužívání ostatních účastníků dané komunikace. Lidé také mohou zneužít osobních dokumentů či údajů, a tím může dojít k falšování identity nebo nepovolenému přístupu k cizí poště či snad bankovnímu účtu.

Relativně často používanými jsou tzv. *mailbomber*² programy, jež dokážou zahltit cizí e-mailovou schránku až tisíci e-mailů. V této situaci nemusí jít pouze o e-maily nic neříkajícího charakteru, ale může se jednat o spamy (nevyžádaná sdělení šířená prostřednictvím internetu, zpravidla hromadně zasílaná prostřednictvím elektronické pošty) s reklamní nabídkou konkrétních produktů či služeb. Dochází k tzv.

² Již z názvu je patrný význam slova *mailbomber*. Jedná se o složeninu přejatou z anglické složeniny, jež je tvořena slovy *mail* (e-mail) a *bomb* (bomba) s příponou *-er* vázající se k nějaké osobě či věci. V českém jazyce je této příponě nejvíce podobná přípona *-or*, takže by toto slovo mohlo být do češtiny přeloženo jako *mailbombátor*.

spammingu, kterého je možné si všimnout i v běžných chatech, a i v tomto případě je toto chování na internetu považováno za neetické (Smejkal, Schelová Bachrachová, 2011). Dle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy jsou výše uvedené reklamy zakázané.

2.2 Slang

2.2.1 Slangové slovníky a příručky o slangu

Slang je řazen do nespisovného jazyka. Hugo a kol. (2009) ve Slovníku nespisovné češtiny uvádějí, že slang: „*bývá v širším smyslu chápán jako mluva lidí stejného zájmového nebo pracovního prostředí..., v užším smyslu se za slang považuje pouze mluva skupiny lidí spjatých stejným zájmem.*“ Grepl a kol. (2012) v Příruční mluvnici označují slang za „*soubor slov a frází užívaných skupinou lidí spjatých stejným zájmem, eventuálně též profesí.*“

Některé slangové výrazy nemají dlouhého trvání a používají se jen v určitém časovém úseku, protože aktuálně reflektují skutečnosti společenského a kulturního života.

Čeština se rozvíjí v těsném kontaktu s jazyky jí příbuznými, ale ve větší míře je ovlivněna světovými jazyky (např. angličtina), z nichž přebírané výrazy jsou používány více než jejich české ekvivalenty (Čmejrková, Hoffmannová, 2011).

Na rozdíl od např. anglických slangových výrazů, pro něž jsou na internetu vytvořeny jednotlivé webové stránky (např. <http://www.urbandictionary.com/>), a které jsou téměř denně aktualizovány, české slangové výrazy tento druh stránek postrádají. Na internetu se nachází vysvětlení a několik málo příkladů (http://slangy.cz/SNC_Slangy.html), ale jednotlivé slangy a jejich vysvětlení nejsou tak dobře aktualizovány.

Jaroslav Hubáček ve své knize *O Českých slanzích* pojednává o slangu obecně, zmiňuje různé druhy slangů a uvádí některé příklady. Nejvíce se v této práci zaměřuje na železničářský slang. V jeho další knize *Malý slovník českých slangů* jsou nejvíce zastoupeny následující druhy slangů: sportovní, železničářský, studentský, myslivecký, trampský, vojenský či divadelní. J. Hubáček podává obecné výklady o slangu a zmiňuje způsoby tvoření slangových názvů. Zato Jaroslav Suk ve své publikaci *Několik slangových slovníků* svou pozornost zaměřuje nejvíce na kriminální slang a světský

argot (tento nespisovný jazyk užívali komedianti, provozovatelé pouťových atrakcí, tuláci apod.). *Co v slovnících nenajdete* od Zdeňky Sochové a Běly Poštolkové je zajímavé dílo mapující nové výrazy v současné slovní zásobě. Tato kniha je doplňkem akademických slovníků a lze v ní najít množství zdobnělin a také slangových výrazů.

2.2.2 Mateřské vyjadřování v odborných člancích, na internetu a v televizi

Michaela Lišková v *Jazykovědných aktualitách* vydala svůj příspěvek *Jak si povídají matky v internetové kavárně*, kde se zaměřila zejména na diskusní fórum Baby-café (<http://baby-cafe.cz/>). Popsala tyto webové stránky a zmínila výrazy, které užívají účastnice diskusí tohoto internetového portálu. Pavla Chejnová publikovala v *Jazykovědných aktualitách* článek *Snažilovský slang* (snažilky = ženy snažící se otěhotnět). V něm poukazuje na výrazy, které nasbírala ze stránek <http://www.emimino.cz>, <http://www.rodina.cz>, <http://www.babinet.cz> a <http://modrykonik.cz>. V *Jazykovědných aktualitách* je dále také autorkou práce *Diskurs českých childfree* (child = dítě, free = svobodný; lidé, kteří se rozhodnou nemít děti). Tito lidé se často vyjadřují i na stránkách určených matkám malých dětí (na tzv. babywebech). Jejich příspěvky v diskusních fórech bývají často velmi cynické, až agresivní. Oni sami si vytvářejí slangové výrazy pro vyjadřování se o matkách, těhotných ženách, dětech či celkově o rodičích.

Také internet nabízí několik článků zabývajících se mateřským vyjadřováním či častým užíváním zdobněných slov. Jako příklad jsou uváděny tyto články:

- Jan Malinda *Těhule, pivísko, kafčo. Stupidní slova útočí, vyberte nejhorší z nich* (http://zpravy.idnes.cz/anketa-o-nejstupidnejsi-slovo-dem-domaci.aspx?c=A110412_163407_domaci_bar)
- Marta Fenclová *Mimísek, těhulka, manža aneb mají těhotné místo mozku chrastítka?* (http://ona.idnes.cz/mimisek-tehulka-manza-aneb-maji-tehotne-misto-mozku-chrastitka-pvt-/deti.aspx?c=A100726_172001_deti_lf)
- Josef Kraus *„Mimísek a těhulka“ aneb Maminkovská mluva z pohledu muže* (<http://www.maminka.cz/clanek/mimisek-a-tehulka-aneb-maminkovska-mluva-z-pohledu-muze>)
- Elena Jesenská *Proč novopečené matky šíslají?* (<http://www.maminka.cz/clanek/proc-novopecene-matky-sislaji>)

- supermamina.cz - článek *Kdyby nemluvňata mohla mluvit*
(<http://www.supermamina.cz/clanky/miminko/kdyby-nemlumnata-mohla-mluvit/>)
- miss-pepper.cz - článek *Jak jste na tom s roztomilými zdobnělinami a mateřským plurálem?*
(<http://www.miss-pepper.cz/jak-jste-na-tom-s-roztomilymi-zdobnelinami-a-materskym-pluralem/>)
- lidovky.cz - článek *Lásečka je i potěšeníčko... Proč jsou zdobněliny tak trendy?*
(http://relax.lidovky.cz/lasecka-je-i-potesenicko-proc-jsou-zdobneliny-tak-trendy-p3j-/zajimavosti.aspx?c=A100712_171106_In-zajimavosti_glu)
- Adriana Suska *S mimískem běžte do prAHA*
(<http://suska.blog.idnes.cz/c/165682/S-mimiskem-bezte-do-prAHA.html>).

Česká televize na námět Michaely Liškové z Ústavu pro jazyk český AV ČR natočila do pořadu O češtině díl *Mluva maminek*, kde je vtipnou formou prezentováno několik výrazů, které maminky mezi sebou velmi často užívají. Samotná M. Lišková v tomto krátkém pořadu některé pojmy objasňuje. Také zmiňuje, že výrazů, které maminky používají je mnoho, proto by se dal sestavit slangový slovník mateřského vyjadřování.

3 Praktická část

3.1 Slangové výrazy a jazykové obměny slov v mluvě maminek

Práce se pokouší shromáždit nejčastěji užívané výrazy z mateřského vyjadřování na internetu.

Nejedná se pouze o slang, ale také o utváření nových slov, a to všemi třemi základními slovotvornými způsoby, tj. *derivací* (odvozováním), *kompozicí* (skládáním) a *abreviací* (zkracováním). Nejčastěji se v sesbíraných příkladech slov jedná o derivaci, kdy nová jednoslovná pojmenování vznikají obměnami morfologických struktur slov v jazyce již existujících.

Výrazy zapsané v práci jsou čerpány z těchto internetových serverů:

<http://www.supermamina.cz/>,

<http://www.modrykonik.cz/>,

<http://www.babyweb.cz/>,

<http://baby-cafe.cz/> a

<http://www.porodnice.cz/>.

Cílem šetření je přiblížit mluvu maminek širšímu okolí. Hesla (výrazy) jsou tříděny do jednotlivých kapitol, které na sebe navazují a odrážejí v chronologickém pořadí vývoj plodu a malého dítěte.

3.1.1 O početí

Vše většinou začíná tím, že ženy vysadí **antiko** či **antinu** (antikoncepce). Manželům či partnerům se nemusí vždy podařit početí okamžitě, a proto se o miminko velmi často musejí snažit. Z tohoto důvodu bývají maminky označovány či samy sebe označují za **snažilky** či **dlouhosnažilky**. Jsou tedy ve **fázi čekání na //** či **dálnici** (// = dvě čárky na těhotenském testu = pozitivní výsledek těhotenského testu). Výsledek testu může být někdy nejasný, čemuž říkají **duch** či zdobněle **dušík** (slabá čárka na těhotenském testu). Maminky si opakovaně kupují těhotenské testy a musí se tzv. **testnout**. **Na miminku usilovně pracovat, miláčkovat se, zkusit zadělat na druhé (dítě), mít sexík, sexovat, sexíkovat, hopnout na to, dělat tuli tuli, tuleníčko, tulískování** – všemi těmito výrazy maminky vyjadřují snahu o oplodnění vajíčka.

Často jsou na těchto stránkách zmiňováni lékaři, kteří se jim snaží pomoci, maminky je nazývají **gyndr/gyndačka, dr** či **mudr.** Každá nastávající maminka musí na vyšetření ke svému gynekologovi/gynekoložce a tam ji nemine **cyto** (cytologie³), kde musí **lehnout na kozu** (gynekologické křeslo) a gynekologové kontrolují jejich **(dámský) podvozek, prcinu** (vagína). Po neúspěšných pokusech o oplodnění je čeká **minimálka** či **minimální stimulace clostíku** (= Clostigegy⁴) nebo **Tam., T.** či **Tamík** (= Tamoxifen⁵), stále se baví o **ovu** (ovulace⁶) a **ovu testech** (ovulační testy). Problém může být i na mužově straně, kdy **potřebuje ty lenochy trochu popostrčit** (lenochy jsou v tom případě nazývány spermie) či jít na **spermo** (vyšetření kvality a počtu spermií).

Po všech možných vyšetřeních mohou **dostat zelenou od gynekologa** a začít se snažit o miminko. Při tomto snažení je třeba si kontrolovat **bazálku** (bazální teplota⁷) a čekat na to, kdy se **volské oko** (zárodek) objeví, či kdy **začne miminko plavat v bříšku**. Některé z maminek nemají to štěstí a ani po všech možných procedurách se jim nedaří otěhotnět. Mívají však těhotenské příznaky, kdy mohou např. **slintat jako**

³ Součást preventivní gynekologické prohlídky.

⁴ Syntetická stimulace ovulace – jsou to léčiva podporující vyvrátání vajíček a jejich uvolňování z vaječnicků.

⁵ Lék určený jako doplněk stravy při léčbě rakoviny prsu, jehož vedlejším účinkem je dozrávání více vajíček.

⁶ Děj, při kterém se přibližně v polovině každého menstruačního cyklu uvolňuje z vaječnicku zralé vajíčko.

⁷ Teplota těla naměřená ráno po probuzení. Její každodenní sledování v průběhu menstruačního cyklu umožňuje přesně zjistit, zda a kdy měla žena ovulaci.

bernardýn (časté slintání = jeden z příznaků otěhotnění). Maminky doufají v již zmíněné **2 čárky** (pozitivní výsledek těhotenského testu), a proto nechtějí dostat menstruaci - nepřejí si tedy mít **menzes, krámy, nepřítelkyni, mrchu** či **sviňuchu**. I když menstruaci nedostanou, ne vždy to znamená radost z početí, může to být způsobeno **hormonálním cirkusem**.

Maminky se mezi sebou v těchto diskusích hodně podporují – **všechny se vytoužených uzlíčků štěstí dočkáme, je to lepší přírodně, ale když to nepůjde, tak to vyjde uměle.**

3.1.2 O těhotenství

Jakmile se maminky dozvědí, že jsou těhotné, tuto šťastnou zprávu velmi prožívají a vše se začne točit okolo jejich těhotenství. Vše je tedy tzv. „těhu“ – **těhu cukrovka, těhu kabát, těhu šaty, těhu vitamíny, těhu průkaz** i samotné maminky mohou být **těhu** (těhotná) či se označují výrazy jako: **těhule, těhulka** či **těhulinka** (těhotná maminka). Těhotenství se v tom případě nazývá **těhotněním** či **těhulkováním**, z něhož vyplývají **těhulkovské nevolnosti**, které jsou u maminek zejména v prvních měsících těhotenství časté. Některé maminky si však mohou **případat netěhotné** či **nepřípadat si těhotně**, kdy např. žádné z těchto problémů nemají. Najdou se i takové maminky, které těhotenské nevolnosti trápí až příliš. Ty se o svých nevolnostech vyjadřují i takto – **házím šavle, meče, všechno** či maminky hovoří o **objímání kyblíčku** (zvracení). Být těhotná se označuje i jako **2v1** (dva v jednom) či **být ve stavu**.

Některé maminky kvůli vytouženému těhotenství musejí prodělat i umělé oplodnění, které je ne vždy úspěšné. Jsou tedy šťastné, když **mají dva broučky v děloze, zůstal alespoň jeden bojovníček**. Tento proces označují i jako **být těhotná z mrazíků** (zamražená vajíčka). Ač jsou maminky těhotné, nemohou si v prvních měsících být vždy jisté, zda vše dobře dopadne, dochází tedy občas k **neúspěšnému těhu** či **mimoděložku** (mimoděložní těhotenství).

Téměř všechny maminky a hlavně maminky staršího věku čeká spousta kontrol během těhotenství, jako např. **nabírání krve na dauna/downa** (k vyloučení Downova syndromu u miminka). Miminka maminky často **pokopkávají**, což je jedním z dobrých příznaků, že miminko je v pořádku, a to si maminky užívají jen na začátku těhotenství, kdy miminko není ještě tak veliké.

Ženské tělo se v těhotenství mění, ženy často přibírají, **cítí se jako slonice, jsou pěkně zakulaťoulinkaté**, ale najdou se i takové, které v prvních měsících zhubnou, a ty jsou označovány ostatními jako **holky tintítka**.

Maminky v těchto debatách o počtetí vyjadřují, jaké pohlaví miminka by chtěly, např. **chtěla bych mít páreček** (děvčátko a chlapeček). Začínají sebe i další přispěvatelky označovat různými přezdívkami, lze zde nalézt proto výrazy jako **mamulka, melounek, poblionek, prvorodička, antimykačka/mykačka** (ze slova

mykání, viz 3.2 Specifické rysy mluvy maminek, mateřský plurál). Často skloňován v internetových diskusích je i partner, a to jako **manžilek**, **manžík**, **manža** či zkratkou **MNŽ**, **přítelíček**, **příťa** (přítel). K vidění je zde i celá řada různých výrazů pro označení dětí – **maloušek**, **mimísek**, **prťousátko**, **prd'olka**, **mimíšek**, **špuntík**, **mrňousek**, **svišť**, **prd'olík**, **mimčo**, **prcek**, **malí**⁸/**malý**/**malá**, **mímo**.

⁸ V tomto případě často dochází k hrubé chybě v pravopise tohoto slova.

3.1.3 O porodu

Samotný porod je jednou z největších událostí a tématem, které je často středem konverzací maminek na internetu.

Porod bývá označován jako **nervák**, když maminkám vyteče **plodovka** (plodová voda) a musíte okamžitě do **továrny na porody** či **porodky** (porodnice). Některé maminky, které miminka přenášejí, a tudíž neprodí v termínu svého porodu, musí nastoupit na **vyvolávačku** (vyvolávaný porod). Nemohou se poté dočkat, až **prcek vykoukne**. Některé maminky musejí родit **císařem** (císařský řez), ale některé mají porod rychlý a bezproblémový, kdy se miminko může **cpát ven i s ručičkami**, a to třeba i **bez nástřihu šup dup**.

3.1.4 O kojení a výživě

Jak jsem si v internetových diskusích všimla, kojení nepatří k hlavním tématům a na základě toho nemohu usuzovat, zda maminky méně často kojí či kojí jen velmi krátkou dobu. Ale dalo by se také uvažovat o tom, že maminky nemají žádné dotazy na toto téma. Baví-li se maminky o kojení, mluví o sobě nebo o ostatních jako **máma sámoška, máma dojička, mlíkárna** či **dát dítěti kozu** (nakojit). Některé maminky krmí miminka umělým mlékem. Miminka pak **vycvaknou mlíčko z flaštičky** a poté často **mimi ublinkává** a **ukrkává**. Později maminky začínají své děti přikrmovat. V tomto případě maminky často zvolávají **skleničkujeme** (viz 3.2 Specifické rysy mluvy maminek, mateřský plurál). Začíná se s různými kašičkami pro děti, které jim mohou **šmakovat** a mohou je **zblajznout v pohodě**. Postupně dostávají malé děti i **polívečky, mrkvičku s bramborkem** či **cukýnu** (cuketa). Některé děti jedí až moc, a proto je rodiče označují za **jedlíky** a nechtějí, aby z jejich ratolesti byla **velryba**. Když **cinke lžička** (začnou růst první zoubky), maminky mohou začít s pevnou stravou a děti mohou **ozobkávat** (okousávat) např. nakrájené jablko.

3.1.5 O denním režimu dětí

Maminky či tatínkové jsou na mateřské dovolené, kterou označují za **dovošku**. V příspěvcích na toto téma se mluví nejčastěji o dětech od narození do tří či čtyř let. Některé maminky případně zmiňují i své starší ratolesti, ale vždy jen ve spojitosti s jejich mladším sourozencem, nebo píšou o tom, jací byli jako miminka.

Své děti maminky označují nejrůznějšími výrazy jako např. **ukázkový mimi**, **drobeček**, **dvouleták** (dvouleté dítě), **kudrlinkaté zlatíčko**. Maminky se s dětmi často zlobí a poté je označují výrazy jako **uřvaná smráďata**, **hrozný lumpové** či **vyčůránci**. Dítě může dostat **hysterák** (hysterický pláč), **být rozmrzelé a dost chovací** či **takové vztekací**. Malé děti se poté **učí na cumelík**, **cucínek**, **cucu**, **dudlajz**, **dudu** (dudlík), ale později se z nich mohou stát **dudlíkářky/dudlíkáři** (děti, které mají dudlík v ústech velmi často či ve věku, kdy už to není běžné).

Děti mají často problémy s trávením, kdy mají **srajdu** (průjem), či **betonují** (mít zácpu) a posléze bývají **zabetonované**, mohou **vytlačit jen králičí bobek** či mají často **prdíky**, na které si maminky mezi sebou rádi použít **nahřívák** (nahřívací pytlíček plněný třešňovými peckami). Některé maminky doporučují léky, ale najdou se i maminky, které **nejsou fanoušky, když maminky zbytečně lékují** a na *prdíky* se snaží vyžrát **pitím 4 fenyklových čajů denně**. Maminky tvrdí, že chlapečci více **pukají** („pouští/mají větry“) než holčičky. Také jejich přirození **pindík**, **fimfula**, **zvoneček**, **camprdlík** je maminkami zmiňováno častěji než holčičí přirození, které maminky označují výrazy jako **kačenka**, **pipina**, **pipinka**, **pulina**, objevuje se ovšem i hanlivé **chcanda** či **frnda**.

Plenky jsou také často diskutovaným tématem. Maminky používají **jednorázovky** (jednorázové pleny), **látkovky** či **obyč plíny** (látkové pleny) a maminky posléze tzv. **látkují** (používají látkové pleny).

Maminky se debatách na toto téma chlubí pokroky ve vývoji svých dětí, kdy např. **dítě dneškem právoplatně plazoleze**, či si maminky stěžují na nedostatek spánku kvůli dětem, kdy s nimi při učení na nočník či růstu zoubků zažívají **noční běsy**, **nočníkovo-kakací blok** a následně jsou **v sedm tuhoš** (= tuhá – mrtvá – přenes. unavená). Miminka ráda spinkají v **hajínce** (plyšová deka) a s **hajínkem** (plyšová

hračka). Často se zde zmiňuje, jaké to bylo **před otěhu** (před otěhotněním) a že se jejich svět točí teď jen kolem dětí a jednotlivých fází dne, např. **sváča** (svačina); **věča** (večeře), **koupačka** (koupání) **frčet do hajan** (jít spát), anebo jezdí s dětmi na **plavčo** (plavání). Maminky si také užívají tzv. **kočárkování** (procházky s miminkem v kočárku).

3.1.6 O nemocech dětí

Jsou-li děti nemocné či mají nějaké zdravotní problémy, bývají někdy tzv. **hodně spací** a poté musejí navštívit **dětskou/obvodní/obvodáka** (dětská obvodní lékařka/dětský obvodní lékař), **očařku/očaře** (oční lékařka/oční lékař), či ostatní lékaře. Děti mohou mít **rýmičku** (rýmu), nějakou **bolístku/bebí** či mohou **hicovat** (mít horečku). Musejí poté brát nějaké **sajrajty** (léky), jako např. **nuroš** (Nurofen – lék na zmírnění bolesti či snížení horečky). Když děti něco bolí, často pobrekávají a rodiče např. své dcerky označují za **fňukny**.

Každé malé dítě musí prodělat **preventivku** (preventivní prohlídku), při které je čeká spousta očkovacích vakcín a jednou z často zmiňovaných je u malých dětí **hexa** (Infanrix hexa = hexavakcína⁹).

Některé maminky se mohou setkat u svých dětí i s vážnějšími problémy, a musejí s nimi poté cvičit tzv. **vojtovku** (Vojtova metoda¹⁰).

⁹ Povinná vakcína pro nejmenší děti. Podává se ve třech dávkách a chrání děti proti šesti nemocem (záškrť, tetanus, dávivý kašel, hepatitida B, dětská obrna, haemophilus influenzae (zkráceně hemofil, může být původcem nebezpečných dětských zánětů hlasivek, hnisavých respiračních infekcí nebo mozkových blan).

¹⁰ Terapie v oblasti vad pohybového ústrojí.

3.2 Specifické rysy mluvy maminek

Zkratky, ať již obecně užívané, nebo inovativně utvořené samotnými matkami, jsou jimi v internetových diskusích velmi hojně používané. Mezi ty nejfrekventovanější a zároveň i oblíbené patří: **HA** (hormonální antikoncepce), **TT** (těhotenský test), **DC** (den cyklu), **UZ/UTZ** (ultrazvuk), **CRP** (C-reaktivní protein = hladina bílkoviny v těle – zvýšená/normální), **MRI** (magnetická rezonance), **MD** (mateřská dovolená), **RP** (rodičovský příspěvek), **PPM** (peněžní pomoc v mateřství), **TP** (termín porodu), **PA** (porodní asistentka), **CS** (císařský řez), porod **KP** (koncem pánevním), **UM** (umělé mléko), **MM** (mateřské mléko), **RP** (rodičovská poradna), **KO** (kontrolní odběry/krevní obraz), **MK** (Modrý koník - Internetový portál určený maminkám či nastávajícím maminkám), **ATB** (antibiotika), **PFAPA** (periodické horečky), **CZV** (centrum zrakových vad), **MMR** vakcína (morbili či measles, mumps, rubeola či rubella; spalničky, příušnice, zarděnky), **TPO** (terapie pevným objetím¹¹), **APLA** (Asociace pomáhající lidem s autismem), **laparo/laparka** (lapara – latinsky měkké místo v těle, scopia - latinsky pozorovat = laparoskopie¹²), **hystero** (hysteroktomie¹³).

Zkratky jako **PHA** (Praha), **mmnt** (moment), **jj** (jo jo), **nn** (ne ne), **njn** (no jo no), **mmchdm** (mimochodem), **mtr** (mám tě rád/a), **lol** (angl. *laughing out loud* = hlasitě se smějí), **omg** (angl. *oh my God* = o můj bože) nejsou typické pouze pro mateřské vyjadřování, ale v internetové komunikaci matek se běžně objevují.

Kromě těchto základních zkratků užívají maminky i mnoho dalších, které jim zapisuje jejich ošetřující gynekolog/žka do těhotenské průkazky. V těhotenské průkazce se nachází seznam cizích slov a zkratků a k nim i vysvětlení (viz 6.2 **Příloha č. 2**). I některé

z těchto zkratků či cizích slov se v komunikacích maminek na internetu objevují.

Zdrobněliny jsou jedním z dalších častých rysů mluvy většiny maminek. Nejčastěji dochází k zdrobnělinám věcí bezprostředně souvisejících s těhotenstvím

¹¹ Neověřená forma psychoterapie, která byla vyvinuta pro lidi s duševním postižením, autismem, behaviorálními problémy anebo duševními poruchami.

¹² Endoskopická metoda v břišní chirurgii, gynekologii a urologii, při níž se pomocí endoskopických nástrojů za pomoci kamery provádějí operace orgánů v dutině břišní.

¹³ Jedna z nejčastějších gynekologických operací, jedná se o odstranění dělohy. Hysteroktomie bývá nejčastěji prováděna kombinací laparoskopie a vaginálního přístupu.

či mateřstvím jako např. **spermijky**; **ovulka** (ovulace), **embryjka** (embrya), **děložka** (děloha), **plůdek** (plod), **kyčličky**, **dětičky**, **vložečky**, **plínušky** (plíny), **bříšenko** (bříško), **pupíček**, **snaženíčko** (snažení; snaha o miminko), **mužíček** (muž), **mateřinkování** (mateřství).

Maminky užívají zdobně slova ve spojení se svými dětmi, a to v příkladech jako **oblečeníčko**, **tričenko**, **tričička**, **kalhotečky**, **dupačičky** (dupačky), malé **porcičky**, **lumpárničky**, **ovocíčko**, **hlavinka**, **hleník** (hlen), **soplík** (sopel), **šťávičky**; **mlíčenko** (mléko), **kyblíček**, **nebíska** (nebesa nad postýlkou), **kakáníčko**, **blinkáníčko**, **hovínečko**; **prdíneček**, **čuráníčko**, **dudánek** (dudlík). V některých případech se nejedná jen o věci či osoby, ale může dojít i ke zdobně přídavných jmen, jako např. **hodňoučká** nebo **nemocinkovaná** (nemocná) či sloves **vyčurinkat** (vyčurat), **nakojánkovat** (nakojit).

Maminky jsou zvyklé mluvit na své děti velmi něžně a užívat mnoho zdobně slov, která poté používají i při běžné komunikaci o dovolené, vaření či volném čase, příkladem jsou slova jako **dáreček**, **fotečky**, **klídeček**, **svatbička**, rodinný **domeček**, **videjko** (video), **dietka**, **bazárek**, **věcičky**, **překvapeníčko**, **moříčko**, **bábovečka** (bábovka), **plouvoučka** (plovoucí podlaha), **bedýnka**, **hafík** (hafan = pes), **mňaučenka** (kočka), **Albíček** (hypermarket Albert) apod.

Utváření či obměny lexikální zásoby

- *redukce hlásek ve slově*: např. **bo** (nebo);
- *synonymie*: např. **škebule** (hlava);
- *hovorová slova vzniklá univerbizací*, tj. zkracováním sousloví do jednoho slova (což je typické pro slang): např. **rodičák**, **dospělák**, **pracák** (úřad práce), **šílouš** (šílená osoba), **polňačka** (polní cesta), **služebky** (služební cesty), **golfky**; **lacláčky**;
- *morfologické obměny slov*: např. **wecko** (WC), **švagrovka** (švagrová), **gratulka** (gratulace); **překvápk**, **normoš** (normálně);
- *záměna v kvalitě samohlásek*: např. vypadá **doost** podobně, **mooc**, **krááásnáá**, **jupííí**, **parááádní**, **hurááá**, **hoooodně** velký, **velikááánská** gratulace, **týýý joo**;
- *vulgární výrazy*: např. **probliju** celý den, mám migrénu jak **sviňa**;

- *novotvary* - např. slovesa vzniklá z podstatných jmen: **kamerovala jsem, hysterčí, psychovat** nebudu;
- *anglicismy*: např. je to pro ně dobrý **business**;
- *nesprávné skloňování podstatných jmen*: např. grilování **klobásů**;
- další výrazy jako: **buhví** (bůh ví), **ani ň** (nic).

Mateřský plurál, též zvaný *empatický plurál*, je způsob vyjadřování, při kterém maminky mluví v 1. os. pl. Samy maminky tento výraz častěji nazývají termínem *mykání*. V tomto směru mívají maminky problém s pravopisem. V minulém čase určují špatně gramatický rod pro použití **i/y**, jedná se i o užití nesprávné koncovky **i/y** v přísudku jmenném se sponou.

Příklady mateřského plurálu: bud**me** holčička; na to, že za týden má**me** 2 roky, js**me** dost vzteklý; má**me** 7,37 a 65 cm, js**me** ukázkově tabulkový; už lez**me** sed**íme**, děl**áme** pacipaci a naučili js**me** se kroutit hlavičkou nenene; má**me** 76 cm a 9,77 kg, no js**me** prostě velcí; tak má**me** za sebou prohlídku u Mudry; dnes js**me** šli napapaní, odpočatí; **nám** rostly zoubky z ničeho nic; **my jsme ty**, co na zoubek čekají; js**me** posratí; už **je nám** rok a 14 dní; prd**íme** jako vzteklí; měř**íme** 69 cm a váží**me** 8,30 no js**me** šikulky, jen rost**eme** jak z vody; museli js**me** začít znovu rozkojovat; má**me** půl roček; spát chod**íme** mezi 21-22; bud**eme** za chvíli 4 měsíce; asi js**me** konečně těhotní.

Grafické módní výrazy či úpravy v textu se v internetových diskusích ne příliš často objevují. Najdou se však i výjimky jako: „*Osobně si myslím že knedlík dítě nepotřebuje - není w něm nic nutričně pozitivního, ani my knedlík nejíme, takže ani náš syn nebude, předpokládám tedy že ho poprvě ochutná tak we školce. Příloh je nepřeborné množství - brambor na tisíc způsobů, rýže, těstowiny, jáhly, pohanka, cizrna, čočka a další luštěniny*“. V tomto případě došlo k záměně **jednoduchého v** za **dvojitě w**.

Neobvyklé pozdravy a názvy maminky běžně používají. Své debaty, kde mezi sebou komunikují, označují za **poklábosení, krafání**. Mezi časté pozdravy na těchto webových stránkách patří: např. **ahojte, ahojda, nazdar prdům, čauky** či oslovení **milé těhulinky**.

Hrubé chyby nejsou ničím neobvyklým na internetu a to platí i pro internetové komunikace matek. Mezi ty nejčastější chyby patří v těchto diskusích: **vyděla** jsem (viděla), dal **my** to (mi), **výřivka** (vířivka), **hamba** (hanba), **vyjímka** (výjimka), **skus** (zkus), pokoušet se o **malí** (malé miminko), **plíny** (plíny). Cílem této práce však nebylo sledovat či zachycovat pravopisné chyby v elektronické komunikaci matek.

Svozilová (2003) se ve své knize zmiňuje o často vyskytovaných hrubých chybách, nespisovných slovech či gramatických nedostatcích nejen v psaném textu, ale i v mluveném projevu.

3.3 Nejčastěji navštěvované webové stránky

Internet nabízí nepřehledné množství serverů, ze kterých mohou maminky čerpat informace či kde mohou klást veškeré své dotazy a mohou si být jisty, že obdrží cenné rady od ostatních návštěvnic těchto stránek, od odborníků či od lékařů či lékařek, kteří některé příspěvky také komentují.

V této kapitole jsou stručně představeny webové stránky, na nichž probíhají diskuse maminek a z nichž byly čerpány materiály pro tvorbu této práce.

- **Supermamina.cz**

Tato webová stránka svým stylem připomíná časopis. V záhlaví této stránky se nacházejí rubriky jako *Články*, *Bazárek*, *Recepty*, *Tipy na výlety*, *Diskuse*, *Pohádky*, *Omálovánky*, *Hry pro děti* a *Soutěže*. Např. pod rubrikou *Článek* se nachází další členění na jednotlivé kapitoly, z nichž si maminky mohou vybrat např. *Miminko*, *Zdraví* či *Úřady*. Na konci jednotlivých článků nejsou uvedeni autoři, takže je možné se domnívat, že články jsou staženy z jiných serverů a na této stránce jsou jen publikovány. Rubrika *Bazárek* je často aktualizována, nabízí se zde k prodeji zboží od maminek. Ty se snaží prodat artikly různého druhu, a to od laku na nehty po kočárky. Mezi recepty se objevují pokrmy pro dospělé, které nejsou publikovány samotnými maminkami, ale ty mají vždy možnost komentovat samotný recept.

Jedinou rubrikou, kde se maminky mohou vyjadřovat a přidávat své příspěvky na různá témata, je *Diskuse*. Na tomto serveru však daná rubrika neobsahuje příliš mnoho příspěvků. Diskusi na těchto stránkách bych proto neřadila mezi oblíbenou, neboť publikované diskuse od jednotlivých maminek nejsou časté. Nejvíce příspěvků se zde nachází z roku 2012.

- **Modrykonik.cz**

Webová stránka Modrý koník se řadí k jedné z navštěvovanějších, a maminky zde proto mohou očekávat rychlé odpovědi na své dotazy. Na hlavní stránce tohoto portálu se nachází další členění, a to na *Bazar*, *Fotoblogy*, *Fórum*, *Wiki*, *Profesionálové* a *Shopy*

Na těchto stránkách se maminky mohou jednoduše zaregistrovat, a tím si vytvořit svůj profil, který si mohou libovolně upravit. Registrace není nutná, pokud si chtějí maminky pouze číst příspěvky pod jednotlivými fóry. Chtějí-li však příspěvek okomentovat, pak se musí na těchto stránkách zaregistrovat. Nutná je i registrace pro *Fotoblogy*, kde maminky mohou prezentovat samy sebe či své děti, své recepty apod. *Fórum* umožňuje maminkám zakládat diskuse na třináct hlavních témat. Těmi jsou: např. *Snažíme se o miminko*, *Rodím*, *Mé dítě roste*, *Jdeme mu uvařit* či *Jsme na tom stejně*. Hlavní témata obsahují různá podtémata, ze kterých si mohou maminky jakékoli vybrat a pak už jen přidat novou diskusi či otázku, nebo se přidat k nějaké již otevřené a ostatními komentované diskusi či otázce. V rubrice *Bazar* nabízejí maminky k prodeji nejčastěji oblečení po jejich dětech, kočárky, těhotenské oblečení apod. *Wiki Modrý koník* je internetová encyklopedie o těhotenství, mateřství a rodičovství a také o dětech a rodině, kde maminky mohou najít rady, doporučení, vysvětlení různých pojmů apod. Jednotlivé příspěvky jsou tvořeny samotnými maminkami, které mohou své články vkládat jednoduše do deseti hlavních témat. Pod *Profesionály* se nachází šestnáct kategorií, jako např. *Školky*, *Mateřská centra*, *Hlídaní dětí*, *Focení a filmování dětí* či *Školní potřeby*. Maminky se zde mohou znovu jednoduše zaregistrovat a nabízet zde své profesní služby či své zboží a výrobky. Pod poslední položkou *Shopy* se nalézá velký internetový obchod s oblečením, výbavou pro děti, zbožím pro rodiče (novým i použitým).

- **Baby-cafe.cz**

Podtitul této webové stránky je *Nejen ke kávě aneb Jak si užít a přežít (nejen) mateřství*. Na hlavní stránce lze najít nejnovější příspěvky v diskusích, několik základních položek jako *Rozcestník* zahrnující *Digiscrapbook*, *Látkovky*, *Přirozený porod*, *Zrnka*¹⁴, *Články*, *Diskusní fórum*, *BC informace* a *Nehledáte něco*, kde jsou náhodné odkazy např. na články či diskuse stránky. Žádnou z diskusí není možné okomentovat bez přihlášení se na tyto stránky. Maminky si však mohou jednotlivá diskusní fóra číst, aniž by musely být zaregistrovány na stránkách.

¹⁴ Občanské sdružení, které se snaží pomáhat rodinám s dětmi, jež potřebují finanční pomoc na transplantaci či nákup např. kočárku, postele apod.

- **Porodnice.cz**

Tato stránka se jinak nazývá *Deníkem pro těhotné a rodiny s dětmi* a maminky se na ni mohou snadno zaregistrovat. Rubrika *Hledat?* je umístěna na hlavní stránce umožňuje prohledání stránek pod libovolně zvoleným heslem či frází. Dále se na hlavní stránce nachází *Články, Těhotenství A-Z, Poradny, Encyklopedie, Kalendář dětských jmen, Soutěže a Hledám doktora*. Pod položkou *Poradny* lze najít odbornou radu od *porodnické, gynekologické, interní, farmaceutické, fyzioterapeutické* aj. poradny. Dotazy i komentáře k nim si mohou maminky číst i bez registrace. Lékař či lékařka, kteří na daný dotaz odpovídají, mají na těchto webových stránkách svůj profil se jménem, fotografií, oborem a specializací.

- **Baby-web.cz**

Webová stránka je určena pro všechny maminky, které zde mohou najít spoustu cenných rad. Hlavní stránka tohoto portálu nabízí kategorie jako *Jména, Chci dítě, Těhotenství, Porod, Miminko, Batole, Předškolák, Žena, Sex a vztahy* a *Nákupy*. Velmi malým písmem je pak označeno další členění na *Diskuze, Blogy, Soutěže, Poradna*.

Pod *Jména* se nachází velmi zajímavé statistiky o nejoblíbenějších jménech užívaných v loňském roce, a to jak těch nejpopulárnějších, tak i těch neobvyklých. Maminky mohou na těchto stránkách nalézt všechna jména, která jsou zde řazena abecedně či podle svátků v roce v kalendáři. Diskuze nabízí na hlavní stránce nejdiskutovanější fóra a nejnovější příspěvky. Všechny maminky, jež chtějí na stránkách přispívat svými dotazy či komentovat dotazy jiných, se musí na stránkách zaregistrovat. Neregistrovaným jsou stránky k dispozici pro čtení. Mezi diskusními fóry se nacházejí témata jako *Chci dítě (nejde nám to), Společný termín, Těhotenství, Výbava, Porod, Miminko* atd. Jednotlivá témata však neobsahují příliš mnoho diskusí.

4 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat a více přiblížit mateřský slang na internetu a uspořádat vyhledávané a vypsané slangové výrazy užívané matkami na internetu.

Teoretická část, která je zpracována do dvou kapitol, obsahuje komunikaci a slang. V první kapitole je komunikace definována obecně, kde je nutné přiblížit základní pojmy. V další části této kapitoly jsou popsány rozdíly mezi mluvenou a psanou podobou textu. Následující podkapitoly se zabývají komunikací na internetu, kde je možné se s mateřským slangem setkat nejčastěji. Druhá kapitola teoretické části této práce definuje slang, představuje některé slangové slovníky či příručky o slangu a je zaměřena zejména na mateřské vyjadřování.

Praktická část je věnována slangovým výrazům a obměnám slov v mluvě maminek. Dokládání výrazy z internetu jsou shrnuty do několika podkapitol, jejichž názvy časově kopírují průběh otěhotnění, těhotenství a mateřství.

Získané poznatky pro mě byly velmi zajímavé a přínosné. Doposud se tomuto tématu věnovala jen malá pozornost v odborných publikacích a dosud nebyl vytvořen slangový slovník mateřského vyjadřování. Doufám, že svou prací přiblížím tento slang ostatním. K vytvoření vyčerpávajícího slovníku, který by obsahoval všechny existující výrazy, by však bylo zapotřebí více času a více materiálu.

Mateřský slang není hojně používán všemi maminkami. Proto by bylo velmi pozoruhodné zpracovat další práci např. o tom, co si maminky o mateřském slangu myslí, jak moc je tento slang oblíbený u různých generací matek, či která slova patří k těm nejoblíbenějším a která naopak maminky rády nemají. Mateřský slang se také nevyskytuje pouze v mluvě matek, ale je možné se s ním setkat i např. v mateřských školkách, kdy pedagogové těchto zařízení využívají některé zdobněliny či některá slova typická právě pro mateřský slang. Z tohoto pohledu by bylo jistě velmi zajímavé zjistit, kam až mateřské vyjadřování přesahuje a kde všude a v jakém rozsahu se využívá.

5 Seznam použitých pramenů

5.1 Literatura

ANDERSON, Janna Quitney. *Imagining the Internet: Personalities, Predictions, Perspectives*. 1. vyd. Maryland: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2005. ISBN 978-0-7425-3936-5.

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7160-961-4.

ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí*. 1. vyd. Praha: ACADEMIA, 2011. ISBN 978-80-200-1970-7.

DEVITO, Joseph A. *Základy mezilidské komunikace*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-7169-988-8.

GREPL, Miroslav a kol. *Příruční mluvnice češtiny*. 2. opr. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2012. ISBN 978-80-7106-980-5.

HOFFMANOVÁ, Jana. *Stylistika a.....: Současná situace stylistiky*. 1. vyd. Praha: Trizonia, 1997.

HUBÁČEK, Jaroslav. *Malý slovní českých slangů*. 1. vyd. Ostrava: Profil, 1988.

HUBÁČEK, Jaroslav. *O českých slanzích*. 2. vyd. Ostrava: Profil, 1981.

HUBINKOVÁ, Zuzana a kol. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1593-3.

HUGO, Jan a kol. *Slovník nespisovné češtiny*. 3. rozšiř. vyd. Praha: MAXDORF, 2009. ISBN 978-80-7345-198-1.

CHEJNOVÁ, Pavla. *Diskurs českých childfree*. Jazykovědné aktuality. roč. XLVIII, č. 1 a 2, 2011, s. 16-21. ISSN 1212-5326.

CHEJNOVÁ, Pavla. *Snažilkosvký slang*. Jazykovědné aktuality. roč. XLVI, č. 3 a 4, 2009, s. 113- 118. ISSN 1212-5326.

JANOŠEK, Jaromír. *Společná činnost a komunikace*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1984. Sociologická knižnice.

LIŠKOVÁ, Michaela. *Jak si povídají matky v internetové kavárně*. Jazykovědné aktuality. roč. XLV, č. 1 a 2, 2008, s. 33-38. ISSN 1212-5326.

MACLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: Extenze člověka*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1991. ISBN 80-207-0296-2.

PLAG, Ingo. *Word-Formation in English*. 1. vyd. Cambridge: University Press, 2003. ISBN 0521525632.

PIERCY, Joseph. *Symbols: A Universal Language*. 1. vyd. Londýn: Michael O'Mara Books Limited, 2013. ISBN 9781782430001.

RYBKA, Michal a Ondřej MALÝ. *Jak komunikovat elektronicky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0208-8.

ŘÍHA Petr a Luboš KLAŠKA. *Slovník počítačové informatiky a sítě*. 1. vyd. Ostrava: Montanex, 2001. ISBN 978-80-7225-083-7.

SMEJKAL, Vladimír a Hana BACHRACHOVÁ. *Velký lexikon společenského chování*. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3650-1.

SOCHOVÁ, Zdeňka a Běla POŠTOLKOVÁ. *Co v slovnících nenajdete: Novinky v současné slovní zásobě*. 1. vyd. Praha: Portál, 1994. ISBN 80-7178-000-6.

SUK, Jaroslav. *Několik slangových slovníků*. 1. vyd. Praha: Inverze, 1993. ISBN 80-900632-9-2.

TEGZE, Oldřich. *Neverbální komunikace*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-429-X.

UHLÍŘOVÁ, Ludmila. *Knižka o slovosledu: Malá jazyková knižnice - Svazek 5*. 1. vyd. Praha: Československá akademie věd, 1987.

VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: Efektivní komunikace v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2614-4.

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb, o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů*. 1995. č. 8, s. 467-469.

5.2 Internetové zdroje

- [1] *Baby café: Nejen ke kávě aneb Jak si užít a přežít (nejen) mateřství* [online]. Baby-Cafe: ©2009-2013. [cit. 16.2.2015]. Dostupné z: <http://baby-cafe.cz/>
- [2] *Babyweb* [online]. Media Park s.r.o.: ©2008-2014 [cit. 16.2. 2015]. Dostupné z: <http://www.babyweb.cz/>
- [3] FENCLOVÁ, Marta. *Mimísek, těhulka, manža aneb mají těhotné místo mozku chrastítko?* In: Ona.Idnes.cz [online] 26.6.2010 [cit. 6.10.2014]. Dostupné z: http://ona.idnes.cz/mimisek-tehulka-manza-aneb-maji-tehotne-misto-mozku-chrastitka-pvt-/deti.aspx?c=A100726_172001_deti_lf
- [4] Internetový server [online]. ©2014. [cit. 20.3.2015] Dostupné z: <http://www.destinationworchester.org/10-little-known-facts-world-smile-day/>
- [5] *Jak jste na tom s roztomilými zdobnělinami a mateřským plurálem?* In: miss-pepper.cz [online]. 2011. [cit. 6.10.2014]. Dostupné z: <http://www.miss-pepper.cz/jak-jste-na-tom-s-roztomilymi-zdrobnelinami-a-materskym-pluralem/>
- [6] JESENSKÁ, Elena. *Proč novopečené matky šišlají?* In: Maminka.cz [online] 1.7.2011 [cit. 6.10. 2014]. Dostupné z: <http://www.maminka.cz/clanek/proc-novopecene-matky-sislaji>
- [7] *Kdyby nemluvňata mohla mluvit.* In: Supermamina.cz [online]. [cit. 6.10.2014]. Dostupné z: <http://www.supermamina.cz/clanky/miminko/kdyby-nemluvnata-mohla-mluvit/>

- [8] KRAUS, Josef. „Mimísek a těhulka“ aneb Maminkovská mluva z pohledu muže In: Maminka.cz [online] 14.2.2012 [cit. 6.10. 2014]. Dostupné z: <http://www.maminka.cz/clanek/mimisek-a-tehulka-aneb-maminkovska-mluva-z-pohledu-muze>
- [9] Lásečka je i potěšeníčko... Proč jsou zdrobněliny tak trendy? In: Relax.lidovky.cz [online]. 2010. [cit. 6.10.2014]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: http://relax.lidovky.cz/lasecka-je-i-potesenicko-proc-jsou-zdrobneliny-tak-trendy-p3j-/zajimavosti.aspx?c=A100712_171106_In-zajimavosti_glu
- [10] MALINA, Jan. *Těhule, pivísko, kafčo. Stupidní slova útočí, vyberte nejhorší z nich.* In: Idnes.cz [online] 14.4.2011 [cit. 6.10.2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/anketa-o-nejstupidnejsi-slovo-dem-/domaci.aspx?c=A110412_163407_domaci_bar
- [11] *Modrý koník* [online]. Praha: Modrý koník s.r.o. [cit. 16.2.2015]. Dostupné z: <http://www.modrykonik.cz/>
- [12] *Porodnice: Deník pro těhotné a rodiny s dětmi* [online]. Mother-Care-Centrum s.r.o.: © 2014. [cit. 16.2.2015]. Dostupné z: <http://www.porodnice.cz/>
- [13] *Slovník nespisovné češtiny* [online]. Praha: Maxdorf. ©2006-2008. [cit. 13.2.2015]. Dostupné z: <http://www.slangy.cz/>
- [14] *Supermamina: Portál pro všechny maminky* [online]. Havlíčkův Brod: just4web.cz s.r.o. [cit. 16.2.2015]. Dostupné z: <http://www.supermamina.cz/>
- [15] SUSKA, Adriana. *S mimískem běžte do prAHA* In: Suska.blog.idnes.cz [online] 27.11.2010 [cit. 6.10.2014]. Dostupné z: <http://suska.blog.idnes.cz/c/165682/S-mimiskem-bezte-do-prAHA.html>

- [16] *Urban Dictionary* [online]. Aaron Peckham. ©1999-2014. [cit. 13.2.2015].
Dostupné z: <http://www.urbandictionary.com/>
- [17] VERBROVÁ, Alexandra. 2008. *O češtině*. Mluva maminek - Dermatologie.
[online] 119. díl. [cit 7.10.2014]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10098745482-o-cestine/208572235500026/>

6 Přílohy

6.1 Příloha č. 1

Emotikony užívané v internetových diskusích

:-) 😊 Usmívám se

;-) 😏 Mrkám na někoho

:-(😞 Jsem smutný

:-| 😐 Je mi to lhostejné

]-(😡 Jsem naštvaný

8-) 😎 Cítím se v pohodě

:-S 😬 Nechápu

:-o 😲 Jsem překvapen

;-(😭 Pláču

:-D 😄 Směji se

:-p 🙄 Vyplazuji jazyk

|-| 😓 Jsem zklamaný

:-N 😊 Stydím se/Rozpačitě se směji

=-) 🤔 Přemýšlím

8-(😡 Jsem nespokojený

:-. 😵 Jsem zmatený

:-x 😐 Mlčím

x-) 😄 Jsem šťastný

(Zdroj: Vlastní zpracování 2015)

6.2 Příloha č. 2

Zkratky a cizí slova obsažené v těhotenské průkazce

III. trimestr	poslední tři měsíce před očekávaným porodem
AB0	system krevních skupin (krevní skupiny A, B, AB, 0)
Amnioskopie	vyšetření barvy a kvality plodové vody pomocí amnioskopu - trubice zavedené pochvou a děložním čípkem k dolnímu pólu plodového vejce
AS	akce srdeční
B v moči	přítomnost bílkoviny v moči
BDP	biparietal diameter; vzdálenost temenních kostí plodu (spolu s dalšími rozměry plodu - FL, AC - může se určit předpokládaná váha miminka)
BPP	biparietální průměr (český ekvivalent BPD - viz výše)
BWR	Bordet-Wassermanova reakce - vyšetření na syfilis
C v moči	přítomnost cukru v moči
Cerkláž (cerlage)	sešití děložního čípku při předčasném otevírání porodních cest k udržení těhotenství
Cervix score (CS)	vyšetření stavu děložního čípku; bodový systém hodnocení pohmatového vyšetření porodních cest (děložního hrdla) - délka hrdla, prostupnost, konzistence, směr a poloha hlavičky ve vztahu k malé pánvi
CRL	crown-rump length; vzdálenost mezi temenem a kostrčí zárodku, která se měří ultrazvukem; podle naměřené velikosti se určuje délka těhotenství v prvním trimestru (v prvních 12 týdnech těhotenství)
Diabetes	cukrovka (nedostatek inzulínu, který umožňuje vstřebávání cukrů)
Fenylketonurie	porucha metabolismu aminových kyselin, kdy dochází ke zvýšení aminokyseliny fenylalaninu v krvi, což může vést k mentálnímu postižení dítěte

FL	femur length; délka stehenní kosti (spolu s dalšími rozměry plodu - BPD, AC - může se určit předpokládaná váha miminka)
Forceps	porodnické kleště
Fundus	děložní dno
Gestóza	onemocnění spojené pouze s těhotenstvím, jedná se o současnou
(preeklampsie)	přítomnost vysokého krevního tlaku, odpadů bílkovin v moči a otoků dochází tu k různým poruchám metabolismu a krevní srážlivosti, které mohou ohrozit maminku i nenarozené miminko
Glykosurie	odpady cukrů v moči (projev cukrovky)
Hb (hemoglobin)	červené krevní barvivo pro transport kyslíku
HBsAG	znak na povrchu krvinek, který nás informuje o prodělané žloutence typu B
HIV	Human Immunodeficiency Virus - HIV virus
Hypotrofický plod	plod v děloze neprospívající, nejčastěji na podkladě nedostatečné funkce placenty; váha plodu pro daný týden menší než předpokládaná
Hydramnion	objem plodové vody
Hypertenze	vysoký krevní tlak
kolpo (kolposkopie)	vyšetření děložního čípku optickým přístrojem
Močový sediment T	mikroskopické vyšetření moči
oGTT (orální glukózový toleranční test)	vyšetřovací metoda, která se používá k diagnostice onemocnění diabetes mellitus (DM, cukrovka), gestičního diabetu (cukrovka v těhotenství) a porušené glukózové tolerance (PGT)
Oligohydramnion	nedostatečné množství plodové vody (při nedostatečné funkci placenty, odtoku plodové vody, vývojových vadách plodu, infekčních onemocněních apod.)
OP	srdeční ozvy plodu
O-Sullivan	test sloužící k vyšetření cukrovky
PM	datum poslední menstruace
Polyhydramnion	nadměrné množství plodové vody (při cukrovce matky, infekčních onemocněních, vývojových vadách plodu apod.)

Primipara	prvorodička
Proteinurie	bílkovina v moči
Psychoprofylaxe	předporodní příprava
Rh	Rh faktor
SAG (GBS)	streptococcus agalactiae; vyšetřuje se přibližně ve 36. týdnu těhotenství, při pozitivním výsledku pacientka dostane za porodu nitrožilně antibiotika, jako prevenci infekce miminka za porodu
Sectio caesarea	císařský řez (operační vyjmutí plodu z dělohy)
sed.	segmentace červených krvinek
SF (symfýza)	spona stydká
Thorax AP	průměr hrudníku plodu v předozadním rozměru v centimetrech
TK	krevní tlak
TT	triple test; vyšetření krve pacientky na genetické vady plodu (hodnotí se hladina 3 hormonů), vyšetření se provádí v 16. týdnu těhotenství
Uvolněné hrdlo	otevřící se porodní cesty, prostupné pro prst, může být také známkou hrozícího předčasného porodu u prvorodiček
VEX	vakuumextraktor (zvon)
Vnitřní nález cyto	(onkologická cytologie) - stěr z povrchu děložního hrdla a z jeho kanálu v rámci preventivní prohlídky 1x ročně, slouží k časnému zjištění změn buněk děložního hrdla, které mohou vést ke vzniku rakoviny děložního čípku
Vnitřní nález hrdlo	vyšetření děložního hrdla pohmatem - jeho délky, prostupnosti pro prst, konzistence, směru
Vnitřní nález kolpo	vyšetření děložního čípku pod mikroskopem, zjišťují se tak změny buněk na povrchu hrdla, které mohou vést ke vzniku rakoviny děložního hrdla
VSV	vrozená srdeční vada (používá se i zkratka VCC - vitium cordis congenitum)
VVV	vrozené vývojové vady

Vzdálenost symfýza-fundus	vzdálenost mezi stydkou sponou a vrcholem dělohy; hodnotí se tak, zda děloha roste přiměřeně v konkrétním týdnu těhotenství (srovnávání s tabulkovými hodnotami)
Zkrácené hrdlo	délka děložního hrdla pod 3 cm, je známkou hrozícího předčasného porodu
Zoonózy	infekční onemocnění, u kterých se původce onemocnění přenáší ze zvířete na člověka

7 Seznam obrázků

- Obrázek č. 1: Veselý obličej (s. 15)

8 Seznam příloh

- Příloha č. 1 - Emotikony užívané v internetových diskusích (s. 47)
- Příloha č. 2 - Zkratky a cizí slova obsažené v těhotenské průkazce (s. 49)